

A lepke táplálkozása.

Irta A. Aigner Lajos.

Míg a táplálkozás a hernyóra nézve életfeltétel, addig az a lepkére nézve csak facultativ, és semmi esetre sem nélkülözhetetlen, sőt nem valószínű, hogy a phylogenetikus értelemben legrégebb lepkecsaládok már oly korszakban éltek, midőn még mézet tartalmazó virág nem is létezett; ennél fogva az ilyeneknél (Cossidák, Hepialidák, Cochliopodák s.b.) a szájszervek manapság is csökevényesek s a táplálkozásra nem alkalmasak. Az ily fajok többnyire rövid életűek s a mellett fokozott a párási ösztönük, nehogy az idő előtti elgyöngülés által abban akadályozva legyenek.

A lepkék közönséges tápláléka a virágok kelyhében elválasztott virágnektár, melyet gyakran nagy mennyiségben emésztenek fel. A közvetlenül a kikelés után való idő az, melyben a virágokat különösen szívogatják, még pedig néha oly mohósággal, hogy a mellett még a párázsról is megfeledkeznek. A mézet természetesen nemcsak a virágokból, hanem mindenütt szedik, a hol szerét tehetik. Elég gyakran lehet lakházak belsejében Noctuákat, kivált Caradiniákat, a mézesfazékon találni, és *Acherontia Atropos* megtámadja mind szabadban odvas fákban, mind kaptárakban levő tenyésztett méhek mézkészletét. A lepkék azonkívül szeretik a gyümölcsöt, mint pl. a *Vanessa Atalanta* az érett szőlőt, dinnyét stb. s *V. Antiopa* pedig a körtét; arra azonban, hogy ezeken nyalánkoskodhassanak szükséges, hogy a gyümölcs már kikezdve legyen, a miről a darazsak szoktak gondoskodni. De némely faj erre nem szorul. Számos, kivált tropusi *Noctua* szipókája végén finom cső helyett, erős fogas tüskével bírnak, melynek segítségével a gyümölcsöt megfúrják s olykor a narancs- és banana telepítvényekben nagy kárt okoznak. De van európai lepke is (*Catocala*), melynek szipókája tüskés, úgy hogy fúró vagy fűrész gyanánt is használható.

Nem kevésbé kedvelik a nappali, valamint az éjjeli lepkék a beteg vagy megsérült fák kicsurgó nedvét, melynek erős kovász vagy sör szaga van. Az ily csurgó fákat kora tavaszkor és nyár derekán nagy számmal keresik fel a Noctuák s ez a szokásuk

jutatta a lepkészeket arra a gondolatra, hogy az éjjeli lepkéket sör és mézzel készült csalétekkel fogdossák.

Azonkívül még a mézváladékú füveket is felkeresik a lepkék. Keresnek és találnak sok egyéb tárgyban is táplálékot, ha talán olykor csak kivételesen is. Amerikában láttak Papilonidákat sőt nyalni, Afrikában oly lepkét, mely megölt állatok vérért szívogatta, Borneóban pedig többfelét, mely guanón szívogatott. Vanessáinkat gyakran látni országúton lótrágyán; *Argynnis Paphia* kedveli a húgyot, a Limenitisek és Apaturák emberi és állati trágyát, az Apaturák azonkívül a bűdös sajtot is; *Erebia Aethiops* a veritéket, mely forró időben a kézfejet ellepi; a *Pieris Brassicae* állítólag a nyálat még a virág nektárjánál is jobban kedveli; számos más nappali és éjjeli lepke pedig a levéltetű méztartalmú váladékát mohón szívogatja, mely előszeretetükre Franz en au J ó z s e f egész fogási rendszert alapított. (l. Abafi, A lepkészet története 77. l.)

Más fajok, mint Zanclognathák és *Mania maura* a kenyeret kedvelik, számos *Noctua* a sört és nem kevesebb a bort. Többféle *Pierida*, *Vanessa Urticae*, *V. Cardui* stb. egyáltalában nem válogalós s ép úgy szívogatja a virágot, mint a gyümölcsöt stb.; a *Thyris fenestrellát* és többféle *Lycaenát* láttam embertrágyán is. Olykor közel rokon fajok szokásai különbözök, így *Limenitis Sybillát* gyakran látni virágokon, *L. Populit* ellenben soha; *Satyrus Briseis* igen kedveli a virágokat, *S. Circe* ritkán keresi fel azokat, *Hermionet* pedig Németországban csakis fatörzsön vagy a földön ülve látták, — minálunk bizony a virágot is felkeresi.

Evés után jól esik az ital; azt tartják a lepkék is. Akárhányszor láthatjuk meleg napokon a kocsit vagy erdei tisztáson levő nedves helyeken a *Papilio Podalirius*, a Pieridák és *Lycaenidák* egész raját zivet inni, sőt egy alkalommal a *Melitaea M. iturna* erdei nedves kocsit az ivásba annyira belemélyedt, hogy a kocsinyomból hálóval ki sem foghattam. A tropusokban pedig megfigyelték, hogy bizonyos lepkefajok nemcsak a faleveleken levő harmat-csöppöket szívogatják fel, hanem olykor tiszta patak vizét is nagy mennyiségben szívják s ott ültükben mindjárt egyes csöppökben ki is bocsátják; egyik megfigyelő 50 ily csöppöt számolt percenként. Más trópusi lepke szintén móhón iszsa a vizet, melyet azonban időnként mintegy kibugyogtatja. Ceylon szigetén Dr. M a d a r á s z G y u l a is megfigyelte, hogy nedves helyeket a nappali lepkék tömegesen ellepték.